

**Miejsce
na naklejkę**

MHI-P1_7P-092

**EGZAMIN MATURALNY
Z HISTORII**

**MAJ
ROK 2009**

**Arkusz
dla osób niesłyszących**

POZIOM PODSTAWOWY

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 24 strony (zadania 1 – 40). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
6. Do arkusza dołączona jest karta odpowiedzi, którą wypełnia egzaminator.
7. Na karcie odpowiedzi wpisz swoją datę urodzenia i PESEL. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Za rozwiązanie
wszystkich zadań
można otrzymać
łącznie
100 punktów

Życzymy powodzenia!

**Wypełnia zdający
przed rozpoczęciem pracy**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

--	--	--

**KOD
ZDAJĄCEGO**

Zadanie 1. (2 pkt)

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwy epok historycznych.

	Nazwa epoki	Okres
A.		od około r. 3200 p.n.e. do 476 r.
B.		od 476 r. do 1453 r.

Zadanie 2. (3 pkt)

Połącz osiągnięcia cywilizacji świata starożytnego z twórcami. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli. Odpowiedzi wybierz spośród:

1. Chińczycy
2. Egipcjanie
3. Persowie
4. Sumerowie

	Osiągnięcia cywilizacyjne	Twórcy
A.	pismo klinowe, zigguraty	
B.	produkcja jedwabiu, Wielki Mur	
C.	pismo hieroglificzne, piramidy	

Zadanie 3. (4 pkt)

Grecy i Rzymianie wierzyli w tych samych bogów, ale inaczej ich nazywali. Uzupełnij tabelę. Wpisz odpowiednie imiona.

	Bogowie greccy	Bogowie rzymscy
A.	Zeus	
B.		Mars
C.	Atena	
D.		Neptun

Zadanie 4. (3 pkt)

Wykonaj polecenia A i B.

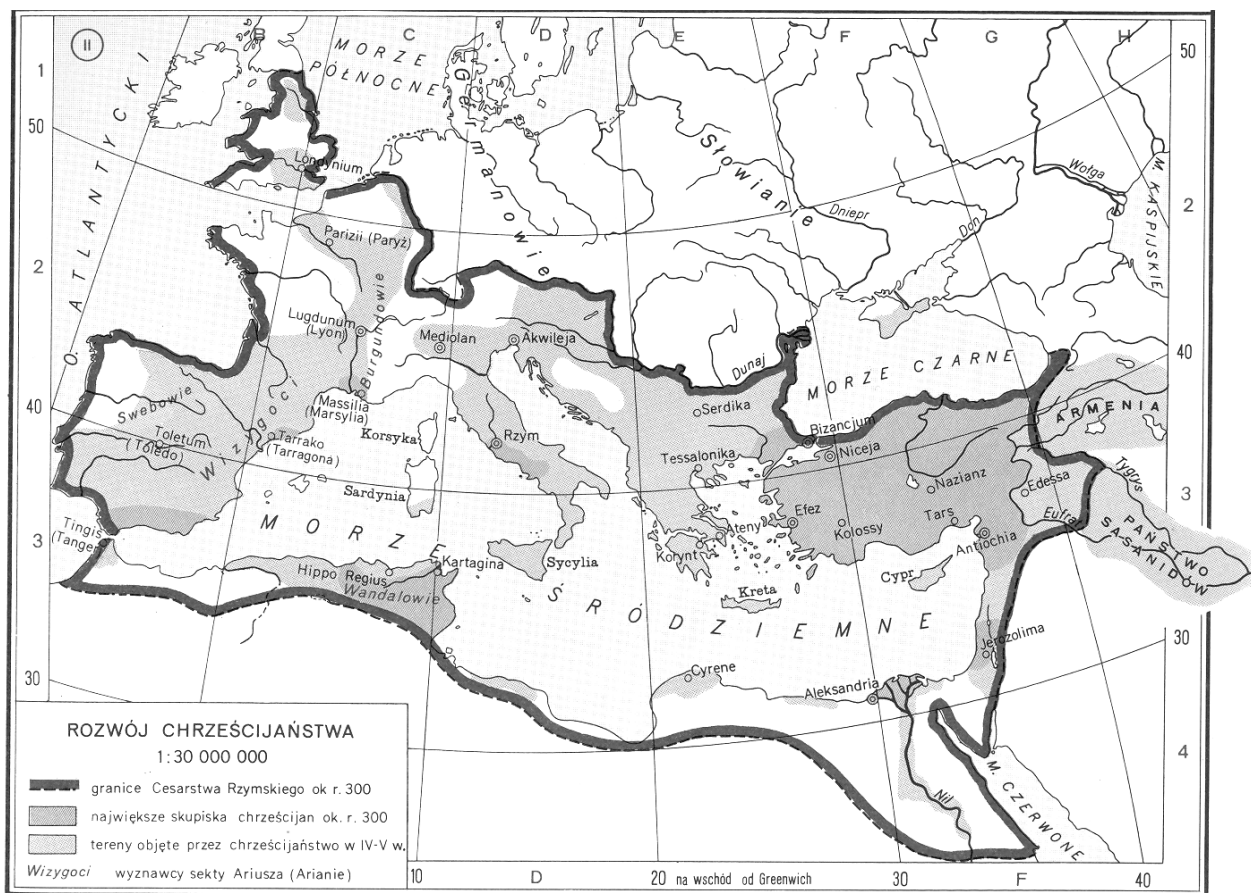
A. Podkreśl poprawną odpowiedź.

Chrześcijaństwo zaczęło się

1. w Grecji.
2. w Palestynie.
3. na Półwyspie Apenińskim.
4. na Półwyspie Iberyjskim.

B. Na podstawie mapy zdecyduj, czy zdania w tabeli są prawdziwe, czy fałszywe. Obok zdania dopisz: *prawda* lub *fałsz*.

1.	Chrześcijanie byli na obecnych ziemiach polskich w IV w. n.e.	
2.	W IV w. n.e. chrześcijanie mieszkali w Hiszpanii.	

Źródło: *Atlas historyczny świata*, Warszawa 2001, s. 27.

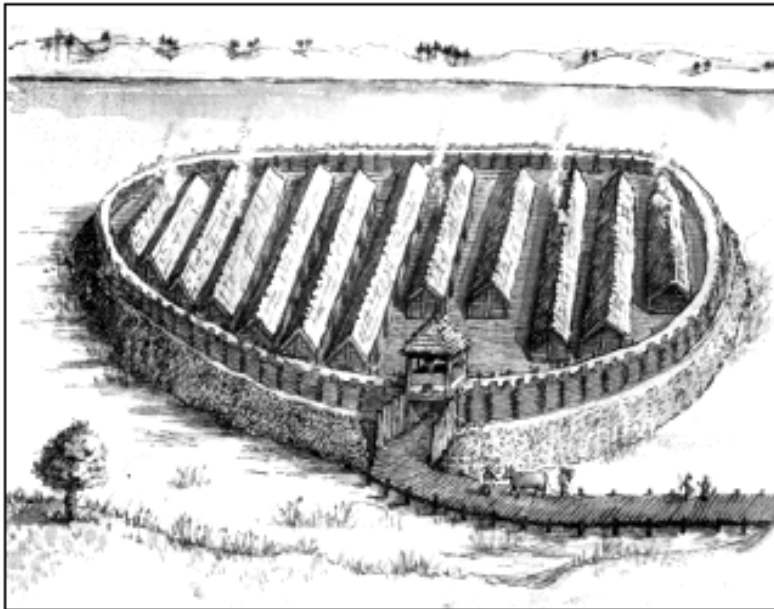
Zadanie 5. (3 pkt)

Co dała nam kultura antyczna? Podaj trzy przykłady.

-
-
-

Zadanie 6. (2 pkt)

Na podstawie ilustracji podaj dwa elementy obronne osady.

Źródło: T. Małkowski, *Historia i społeczeństwo*, Gdańsk 1999, s. 24.

-
-

Zadanie 7. (3 pkt)

Przeczytaj fragment średniowiecznej kroniki. Na podstawie tekstu dokończ trzy zdania A, B, C.

Siemowit granice swego księstwa rozszerzył dalej niż ktokolwiek przed nim. Po jego zgonie (1) na jego miejsce wstąpił (2) syn jego Lestek, który czynami rycerskimi dorównał ojcu w zachości (3) i odwadze. Po śmierci Lestka nastąpił (2) Siemomysł, jego syn. Ten zaś Siemomysł spłodził (4) wielkiego sławnego Mieszka, który pierwszy nosił to imię.

Źródło: Anonim tzw. Gall, *Kronika polska*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1982, s. 14-15.

Słowniczek:

- 1) *zgon* – śmierć
- 2) *wstąpił* = *nastąpił* – tu: *rządził*
- 3) *zacny* – dobry
- 4) *splodzić* – dać życie

- A. Ojcem Siemomysła był
- B. Synem Siemomysła był
- C. Ten tekst opowiada o początkach dynastii

Zadanie 8. (3 pkt)

Przeczytaj wiersz Wincentego Pola i wykonaj polecenia.

*Król wielkiej sprawy – wielkiej obrony:
Wznosił (1) kościoły, zakładał grody,
Groblami (2) w Wiśle powstrzymał wody.
Po brzegach stawiał spichrze (3) na zboża
I skarby ziemi splawiał (4) do morza [...].
I wziął po Ojcu Polskę drewnianą,
A pozostawił ją murowaną.*

Źródło: M. Pietracha, *Historia cz.1*, Warszawa 2001, s. 56.

Słowniczek:

- 1) *wznosił* – budował
- 2) *grobla* – wał
- 3) *spichrze* – magazyny
- 4) *splawiać* – przewieźć coś rzeką

A. Podaj imię i przydomek króla Polski, o którym opowiada ten wiersz.

.....

B. W wierszu jest znane powiedzenie o tym królu. Podaj je.

.....

.....

C. Wytłumacz znaczenie tego powiedzenia.

.....

.....

Zadanie 9. (4 pkt)

Pomyśl, które z podanych zdań są prawdziwe, a które fałszywe. Obok każdego zdania dopisz: *prawda* lub *fałsz*.

A.	Podstawą utrzymania (1) średniowiecznego społeczeństwa polskiego była uprawa ziemi.	
B.	Rycerstwo utrzymywało się (1) z rzemiosła i handlu prowadzonego z ludnością chłopską.	
C.	Władca Polski w XI wieku otrzymywał daniny i świadczenia (2) od ludności.	
D.	Średniowieczna ludność była zwolniona ze świadczeń (2) dla Kościoła.	

Słowniczek:

- 1) *utrzymywać się* – mieć z czego żyć
2) *świadczenia* – podatki

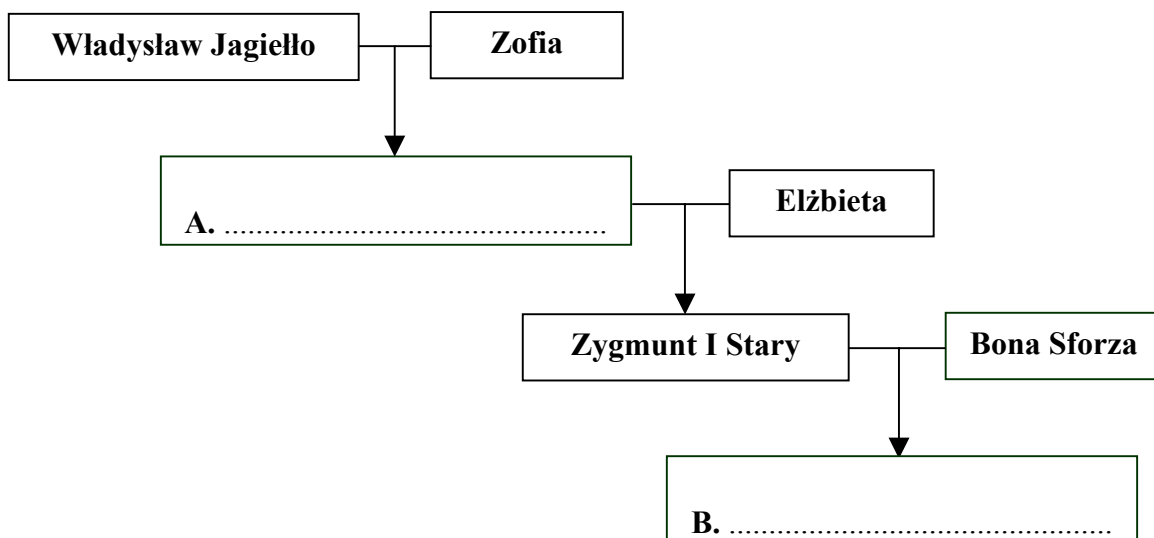
Zadanie 10. (4 pkt)

Spośród podanych wydarzeń wybierz i podkreśl cztery, które były w XV wieku.

1. Bitwa pod Warną
2. Unia lubelska
3. Sobór w Konstancji
4. Unia w Krewie
5. Przywilej cerekwicko-nieszawski (nieszawski)
6. Zdobycie Konstantynopola przez Turków

Zadanie 11. (2 pkt)

Uzupełnij tablicę genealogiczną Jagiellonów. Wpisz brakujące imiona.

Zadanie 12. (2 pkt)

Przeczytaj życiorys postaci historycznej i wykonaj polecenia.

Urodził się w 1415 r., zmarł w 1480 r. w Krakowie. Był kanonikiem (1) krakowskim, sekretarzem (2) i kanclerzem (3) kardynała (4) Zbigniewa Oleśnickiego. Po śmierci kardynała został wychowawcą synów króla Kazimierza Jagiellończyka. Był najwybitniejszym polskim historykiem epoki średniowiecza. Najważniejszym jego dziełem są „Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego”, opisujące dzieje Polski do 1480 r.

Na podstawie: W. Sienkiewicz, *Mały słownik historii Polski*, Warszawa 1991, s. 37.

Słowniczek:

- 1) kanonik – duchowny
- 2) sekretarz – osoba zajmująca się np. pisaniem listów
- 3) kanclerz – wysoki urzędnik
- 4) kardynał – najwyższy po papieżu dostojnik w Kościele katolickim

A. O kim mówi życiorys? Podaj nazwisko tej postaci.

.....

B. Podaj jeden fakt z życia tej postaci, który może świadczyć o tym, że w dziele „Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego” jest napisana prawda.

.....

.....

.....

Zadanie 13. (2 pkt)

Przeczytaj opisy w tabeli.

Wpisz literę A pod opisem skutków rozbitcia dzielnicowego w XIV wieku.

Wpisz literę B pod opisem przyczyn wojen polsko-krzyżackich w XV wieku.

Opis 1.	Opis 2.
<ul style="list-style-type: none">• ataki Krzyżaków na ziemie litewskie• utrata ziemi dobrzyńskiej• zajęcie Pomorza Gdańskiego	<ul style="list-style-type: none">• sprowadzenie Krzyżaków do Polski• osłabienie Polski podzielonej na wiele księstw• utrata ziemi lubuskiej i Śląska
.....

Zadanie 14. (1 pkt)

Na podstawie tekstu napisz, jak nazywa się ten sposób uprawy ziemi.

Dawny system uprawy gleby (ziemi) polegający na tym, że ziemię dzielono na [...] pola z których każde kolejno pozostawiano ugorem, następnie obsiewano oziminą, a w trzecim roku zbożem jarym.

Źródło: Słownik języka polskiego PWN, t. III, Warszawa 2002, s. 497.

.....

Zadanie 15. (2 pkt)

Przeczytaj tekst i odpowiedz na pytania.

Panie! Ponieważ wiem, że uraduje Cię (1) wielkie zwycięstwo, jakim Pan Nasz ukoronował moją podróż, piszę do Ciebie ten list, z którego dowiesz się, jak przez 33 dni płynąłem z Wysp Kanaryjskich do Indii [...]. Napotkałem (2) wiele wysp zamieszkałych przez niezliczone ludy i objąłem je w posiadanie (3) dla Ich Wysokości [...]. Pierwszej wyspie, którą odkryłem, nadałem nazwę San Salvador [...]. Wywiedziałem się (4) [...] od Indian, których schwytałem (5), że kraj ten jest wyspą.

Źródło: *Kultura średniowieczna (do schyłku XV wieku), Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, oprac. L. Matusik, Warszawa 1960, s. 27-28.

Słowniczek:

- 1) uraduje cię – ucieszy cię
- 2) napotkałem – spotkałem
- 3) objąłem je w posiadanie – tu: zdobyłem
- 4) wywiedziałem się – dowiedziałem się
- 5) schwytałem – złapałem

A. Kto jest autorem tego tekstu? Podaj nazwisko.

.....

B. Jak nazywa się odkryty przez niego kontynent?

.....

Zadanie 16. (2 pkt)

Napisz, jakie style architektoniczne są widoczne na ilustracjach A i B.

A. Styl

B. Styl

Zadanie 17. (3 pkt)

Pomyśl, w którym wieku panowali przedstawieni na ilustracjach władcy (oznaczenia A, B, C). Wpisz do tabeli odpowiednie litery.

XIV wiek	
XVI wiek	
XVII wiek	

A.

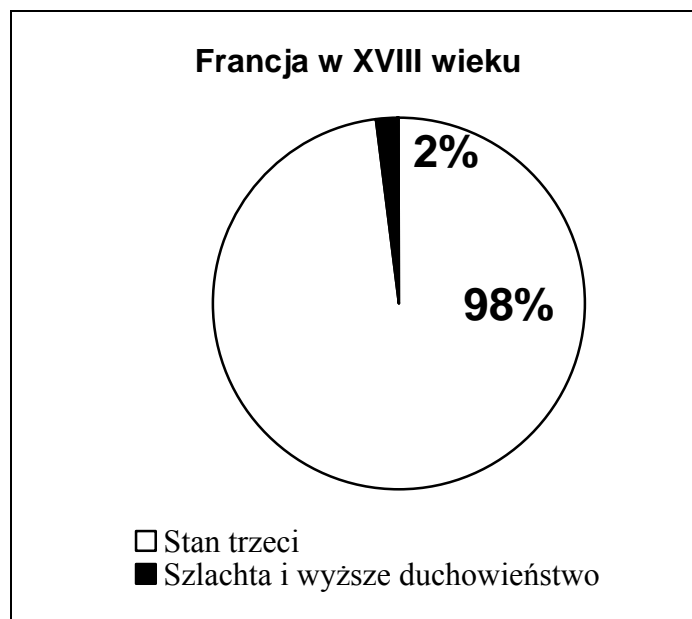
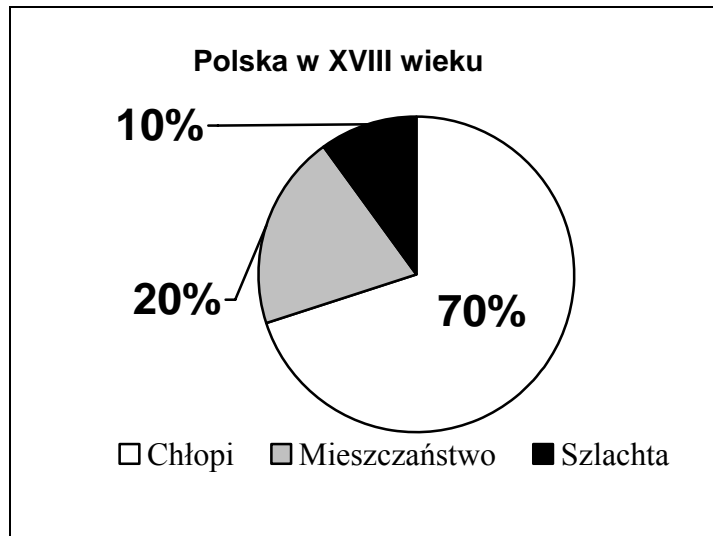
B.

C.

Zadanie 18. (3 pkt)

Przeanalizuj wykresy. Pomyśl, które z podanych zdań są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania dopisz: *prawda* lub *fałsz*.

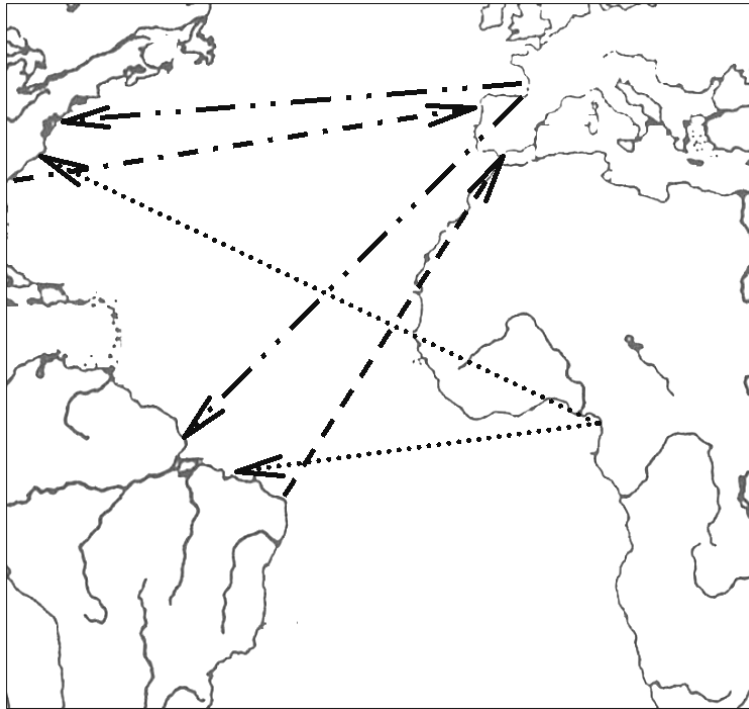

Na podstawie: S. Szostakiewicz, *Historia. Polska w latach świetności i upadku*, Warszawa 1995, s. 170.

A.	W Polsce w XVIII wieku procent szlachty w społeczeństwie był większy niż we Francji.	
B.	We Francji w XVIII wieku procent chłopów i mieszczan w społeczeństwie był większy niż w Polsce.	
C.	Stan trzeci to znaczy to samo, co polska szlachta i mieszczaństwo.	

Zadanie 19. (3 pkt)

Na podstawie mapy wykonaj polecenia.

Przewóz towarów między koloniami a Europą w XVII–XVIII w.Na podstawie: J Szpak, *Historia gospodarcza powszechna*, Warszawa 2007, s. 157.

Legenda:

.....➤	niewolnicy
- . - . - . ➤	narzędzia
- - - - - ➤	cukier
- . - . - . ➤	bawełna

A. Podaj nazwy dwoch towarów, które przywożono z kolonii do Europy.

-
-

B. Wyjaśnij, dlaczego niewolników przywożono do kolonii.

-
-
-

Zadanie 20. (3 pkt)

Przeanalizuj mapę i pomyśl, które z podanych zdań są prawdziwe, a które fałszywe. W tabeli obok każdego zdania dopisz: *prawda* lub *fałsz*.

Źródło: A. Jezierski, C. Leszczyńska, *Historia gospodarcza Polski*, Warszawa 2002, s. 70.

A.	W drugim rozbiorze Polski brały udział Austria, Prusy i Rosja.	
B.	Po pierwszym rozbiorze Polski Lwów należał do Austrii.	
C.	W pierwszym i trzecim rozbiorze Polski brały udział te same państwa.	

Zadanie 21. (2 pkt)

Podaj nazwiska dwóch Polaków związanych z walką o niepodległość Stanów Zjednoczonych w XVIII wieku.

-
-

Zadanie 22. (4 pkt)

Uzupełnij tabelę. Wpisz nazwę państwa, w którym:

A.	uchwalono pierwszą na świecie konstytucję	
B.	uchwalono pierwszą w Europie konstytucję	
C.	ogłoszono <i>Deklarację Praw Człowieka i Obywatela</i>	
D.	rozpoczęła się rewolucja przemysłowa w XVIII wieku	

Zadanie 23. (1 pkt)

Po zakończeniu kongresu wiedeńskiego władcy Rosji, Prus i Austrii podpisali porozumienie o walce z ruchami wolnościowymi. Podaj nazwę tego porozumienia.

.....

Zadanie 24. (1 pkt)

Podkreśl poprawną odpowiedź.

Fryderyk Chopin był najsłynniejszym polskim kompozytorem, żyjącym w okresie

1. baroku.
2. klasycyzmu.
3. romantyzmu.
4. pozytywizmu.

Zadanie 25. (2 pkt)

Wśród wymienionych wydarzeń wskaż to, które chronologicznie jest pierwsze, i to, które jest ostatnie. W tabeli obok wydarzenia pierwszego napisz literę A, obok ostatniego – literę B.

Wiosna Ludów	
Powstanie Cesarstwa Niemieckiego	
Bitwa pod Waterloo	
Rewolucja lipcowa we Francji	
Wojna krymska	

Zadanie 26. (3 pkt)

Ilustracja przedstawia Józefa Bema.

Źródło: Archiwum Ilustracji WN PWN, [w:] *Dzieje Polski*, wyd.multimedialne.

A. Podaj nazwy dwóch europejskich państw, których bohaterem narodowym jest Józef Bem.

• •

B. Podkreśl wydarzenie, w którym uczestniczył Józef Bem.

1. Konfederacja barska
2. Powstanie kościuszkowskie
3. Wiosna Ludów
4. I wojna światowa

Zadanie 27. (2 pkt)

Wpisz nazwy polskich powstań narodowych, o których mówią opisy.

- A. Wybuchło w Warszawie: rozpoczął je atak na Arsenał – magazyn broni. Przez ponad 10 miesięcy Polacy walczyli z przeważającą armią rosyjską. Stoczyli kilkanaście dużych bitew (miedzy innymi pod Stoczkim, Olszynką Grochowską, Ostrołęką).

Jest to powstanie

- B. Wybuchło na ziemiach Królestwa Polskiego po ogłoszeniu branki przez margrabiego Aleksandra Wielopolskiego. Polacy w czasie powstania stworzyli państwo podziemne i prowadzili wojnę partyzancką. Jednym z dyktatorów powstania był Romuald Traugutt.

Jest to powstanie

Zadanie 28. (2 pkt)

Napisz, z jakimi historycznymi pojęciami wiążą się podane wydarzenia. Wpisz do tabeli nazwy tych pojęć.

	Wydarzenia	Opisywane pojęcie to:
A.	<ul style="list-style-type: none"> • protest dzieci we Wrześni • zakaz używania języka polskiego • działalność Hakaty i Komisji Kolonizacyjnej
B.	<ul style="list-style-type: none"> • zakaz używania języka polskiego w szkołach średnich i wyższych • zakaz drukowania literatury w języku polskim • działalność kuratora A. Apuchtina

Zadanie 29. (2 pkt)

W tabeli obok państw napisz nazwy sojuszów, które tworzyły te państwa przed wybuchem I wojny światowej.

A.	Niemcy, Włochy, Austro-Węgry	
B.	Francja, Rosja, Wielka Brytania	

Zadanie 30. (2 pkt)

Na podstawie tabeli odpowiedz na pytania.

Plony z hektara na ziemiach polskich w latach 1911–1913 w kwintalach (1)

	Żyto	Pszenica	Jęczmień	Owies	Ziemniaki	Buraki cukrowe
Królestwo Polskie	10,3	12,4	11,5	9,5	95,2	204,6
Galicja	11,1	11,6	11,4	10,8	115,8	214,2
Poznańskie	17,2	20,3	19,8	19,4	158,0	280,6

Źródło: J. Buszko, *Historia Polski (1854–1948)*, Warszawa 1987, s. 121.

Słowniczek:

1) kwintal – jednostka wagi, równa się 100 kilogramów

A. W którym zaborze produkcja rolna była najlepiej rozwinięta?

.....

B. W którym zaborze był najmniejszy zbiór ziemniaków z hektara?

.....

Zadanie 31. (5 pkt)

Połącz odkrycia i wynalazki z ich twórcami. Wpisz odpowiednie liczby do tabeli. Odpowiedzi wybierz spośród:

1. Carl Benz
2. Thomas A. Edison
3. Graham A. Bell
4. Maria Skłodowska-Curie
5. Wilhelm Roentgen
6. George Stephenson

A.	Odkrycie promieni X	
B.	Wynalezienie silnika benzynowego	
C.	Odkrycie pierwiastków promieniotwórczych – radu i polonu	
D.	Wynalezienie żarówki elektrycznej	
E.	Wynalezienie telefonu	

Zadanie 32. (1 pkt)

Pomyśl, z jakim wydarzeniem w dziejach Polski związany jest ten plakat.
Podkreśl poprawną odpowiedź.

Źródło: Archiwum Ilustracji WN PWN, [w:] *Szkolny Przewodnik Multimedialny Historia*, Warszawa 2005.

Plakat związany jest z

1. plebiscytem na Śląsku.
2. powstaniem wielkopolskim.
3. zajęciem Wilna przez wojska polskie.
4. zamachem majowym.

Zadanie 33. (3 pkt)

Wpisz daty (miesiąc i rok) podanych niżej wydarzeń:

- A. Zakończenie I wojny światowej:
- B. Zakończenie II wojny światowej w Europie:
- C. Zakończenie II wojny światowej na świecie:

Zadanie 34. (3 pkt)

Na podstawie tabeli wykonaj polecenia.

Inflacja w latach 20. XX wieku

Kraj	Najwyższy poziom inflacji	Największy banknot	Koniec inflacji	Nowy pieniądz i data wprowadzenia
Austria	ok. 7, 2 tys. %	5 mln	09.1922	schilling – 12.1923
Niemcy	ok. 30 mld %	100 bln	11.1923	rentenmarka – 11.1923
Polska	ok. 36 tys. %	10 mln	02.1924	złoty – 04.1924
Węgry	ok. 2 tys. %	1 mln	03.1924	pengö – 11.1925

Na podstawie: *Powszechna historia gospodarcza 1918-1991*, pod red. W. Morawskiego, Warszawa 1994, s. 62.

A. Wskaż kraj, w którym inflacja w latach 20. XX wieku była największa.

.....

B. Na podstawie własnej wiedzy napisz, dlaczego w tym kraju była tak duża inflacja.

.....

.....

C. Napisz, w jaki sposób rozwiązano problem inflacji w czterech podanych krajach.

.....

Zadanie 35. (1 pkt)

Przeczytaj tekst i napisz, jakie żądanie III Rzeszy wobec Polski jest wymienione w tekście.

W maju 1939 roku Józef Beck powiedział:

Nie mamy żadnego interesu (1) szkodzić (2) obywatelom Rzeszy w komunikacji z ich wschodnią prowincją (3). Nie mamy [...] żadnego powodu umniejszać naszej suwerenności (4) na naszym własnym terytorium.

Źródło: *Wybuch II wojny światowej, Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, oprac. M. Turlejska, Warszawa 1961, s. 2-3.

Słowniczek:

- 1) *interes* – korzyść
- 2) *szkodzić* – tu: przeszkadzać, nie pozwalać
- 3) *prowincja* – część kraju
- 4) *suwerenność* – niezależność

.....

.....

Zadanie 36. (2 pkt)**Obejrzyj ilustrację i wykonaj polecenia.**

Źródło: W. Głębocki, *Warszawskie pomniki*, Warszawa 1990, s. 105.

A. Podaj, z jakim ważnym wydarzeniem z historii Polski jest związany ten pomnik.

.....

B. Wyjaśnij związek tego pomnika z wydarzeniem, które on upamiętnia.

.....

.....

Zadanie 37. (3 pkt)**Obejrzyj ilustrację. Na podstawie własnej wiedzy dokończ trzy zdania A, B, C.**

Źródło: *Mapa Europy 2001*, Wydawnictwo Cartall 2001.

- A. Największy obóz koncentracyjny na ziemiach polskich znajdował się w
- B. Najwięcej zginęło w nim ludzi narodowości
- C. Obozy takie podczas II wojny światowej na ziemiach polskich zakładali

Zadanie 38. (1 pkt)

Podkreśl poprawną odpowiedź.

Na podstawie: J. Tazbir, *Atlas historyczny – od starożytności do współczesności*, Warszawa 2001, s. 86-87.

Mapa przedstawia

1. Europę w połowie lat 30. XX wieku.
2. Europę w 1942 roku.
3. Europę w 1950 roku.
4. Europę w połowie lat 90. XX wieku.

Zadanie 39. (3 pkt)

Obejrzyj fotografie i przeczytaj opisy umieszczone w tabeli pod każdą fotografią. Do każdej postaci dopasuj właściwy opis i wpisz pod jej nazwiskiem literę A lub B.

Lech Wałęsa	Stefan Wyszyński	Edward Gierek
A. Twórca „Solidarności”, przywódca strajków robotniczych w Stoczni Gdańskiej	A. Kardynał, wybrany na papieża w 1978 roku	A. Pierwszy sekretarz Komitetu Centralnego PZPR w latach 1970-1980
B. Pierwszy sekretarz KC PZPR w 1980 roku, stłumił strajki robotników	B. Kardynał, walczył z systemem komunistycznym, Prymas Tysiąclecia	B. Prezydent Polski od 1989 roku

Źródło: Archiwum ilustracji WN PWN, [w:] *Dzieje Polski*, wyd. multimedialne.

Zadanie 40. (3 pkt)

Pomyśl, które z podanych zdań są prawdziwe, a które fałszywe. Obok każdego zdania dopisz: *prawda* lub *fałsz*.

A.	Podczas rozmów przy <i>Okrągłym Stole</i> spotkali się przedstawiciele władz komunistycznych i opozycji.	
B.	Wybory do Sejmu z 4 VI 1989 roku były całkowicie demokratyczne.	
C.	Tadeusz Mazowiecki został w 1989 roku premierem polskiego rządu.	

BRUDNOPIS